

**TÜRKİYE
SAĞIRLAR
KONFEDERASYONU
2015**

Sayı : 2023 / 029

Ankara, 27.12.2023

Konu : mağduriyetlerimizi, şikayetlerimizi ve çözümlerimizi Hk.

**T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sayın , SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE**

Randevu talebimize olumlu yaklaşp, sağır ve işitme engellilerin ehliyetleriyle ilgili sorunları dinleyip, gerekli düzenlemeleri yapma önerinize binaen sağırkların talep ve sıkıntılarını aşağıda sunuyoruz.

Türkiye Sağırlar Konfederasyonu'na üye 8 federasyon ve bu federasyonlara bağlı 155 derneğe üye olan sağır bireyler, kaldırılan H sınıfı ehliyet yerine B sınıfı ehliyet alımı için bakanlığınızın <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=10664&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> ve genelgesinin farklı illerde farklı kod uygulamaları yapıp, farklı özellikte ehliyet verilerek çok mağdur edilmektedir.

**SÜRÜCÜ ADAYLARI VE SÜRÜCÜLERDE ARANACAK SAĞLIK ŞARTLARI İLE MUAYENELERİNE DAİR
YÖNETMELİK(1)**

Md. (5) (Değişik:RG-13/6/2020-31154) Kişinin, adına düzenlenen rapora itiraz hakkı vardır. Raporlara itiraz usulleri Sağlık Bakanlığınca belirlenir.

Md. (6) Bütün branşlarda yapılacak muayene açısından sürücü belgesi sınıfları aşağıda belirtildiği şekilde iki gruba ayrılır:

- a) Birinci grup: M, A1, A2, A, B1, B, BE ve F sınıfları,
b) İkinci grup: C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE ve G sınıfları.

Md.7 b bendi) Birinci grup sürücü belgeleri için;

1) En az bir kulakta işitme cihazsız veya cihazlı saf ses ortalaması 35 dB veya daha iyi ise yeterli kabul edilir. Bu kriteri işitme cihazı ile sağlayanların sağlık raporlarında işitme cihazı kullanma kodu belirtilir. İşitsel implant kullanan sürücü/sürücü adaylarına da bu bende belirtilen şartları sağlamaları halinde birinci grup sürücü belgesi sınıfları verilebilir.

2) (1) numaralı alt bentte belirtilen kriteri sağlayamayanlar ve **tam işitme-konuşma engelli olanlar aynı kategoride değerlendirilir.** Bu kişilerin kullanacakları araçta kişinin görüş açısını artırmaya yönelik ayna tertibatı ve ek-2' deki işaret kullanılmalıdır.

3) Bu bende göre sürücü belgesi verilebilen kişiler ambulans, resmi veya ticari araç kullanamazlar.

Bu maddelere, bilhassa 7. Maddenin b) bendi 2.fikrasına göre “görüş açısını artırmaya yönelik ayna tertibatı ve ek-2’deki işaret kullanılmalıdır” ibaresine istinaden İşitme engellilerin çoğu Birinci grup: M, A1, A2, A, B1, B, BE ve F sınıflarında ehliyet alabilecek iken çoğu doktor heyette “aynı kategoride değerlendirilir” ibaresindeki aynı ifadesini aynı kategori olarak okuyup sürücü olamaz kararı vererek uzun yıllar araba kullanan yüzlerce sağırın ehliyetini iptal ederek mağdur etmiştir.

Konu doktorlar, heyet ve karar yetkileri ellerinde olunca dava açacağımız makamlar için mahkemede ispat zor olup konu kalabalıklaşmaktadır

45-60 desibel arası işitme kaybı olanlar, başka bir sakatlıkları yok ise işitme cihazı kullanarak normal bireylerden farksız araba kullanabilirler. 60-120 desibel arası işitme kaybı olan tam sağır bireyler (sadece ülkemizde) ehliyetleriyle özel araçlarını kullanabilmekteydiler.

Ehliyet almak için gönderilen işitme engellilerin sağlık kurulu raporunda sorunlarla iç içe kalıyor ehliyet “ sürücü olamaz “ diye karar veriyor. İşitme engellilerin ehliyet alması hiçbir engel yoktur. Bunların düzeltilmesi talebimizdir. Ülkemizde yeterli altyapı olması ve çok zayıf olan tercümanlık sistemi nedeniyle Sağır bireyler haklarını aramada yeterli imkanlara sahip değildir. Duymama dışında herhangi bir sakatlığı olmayan birçok üyemize verilen farklı ehliyetlerin fotokopileri elimizdedir. Bu durumun düzeltilmesi amacıyla direktifimize ihtiyacımız vardır.

Diğer ülkelerde böyle bir sınırlama olmayıp sınavları geçenler her tür araç kullanabilmektedirler. Bakanlığınızın genelgesinde işitme engelliler için özel bir talep olmamasına rağmen uygulamada kod: 78 otomatik vites, kod:02 işitme desteği, kod:42 kapsamında ilave görüş cihazları vb. sağırılığımızla alakası olmayan birçok ilave maddelerin uygulamaya geçilmesiyle, birçok birey araba kiralayamamakta, işyerinin ona tahsis ettiği özel otomobili kullanamamakta, yıllardır araç kullanmış olan bireyler bile kendi eski arabalarını bile kullanamamaktadır.

Örneğin Ehliyet Kodlarında; sağlık şartların için, bazı tam sağır işitme engellilere zorunlu olarak eklenen “10.02 Otomatik vites,” “78 Sadece Otomatik Vitesli Araç kullanır,” “47 iki tekerlekli araç kullanamaz” maddeleri dünyada benzeri olmayıp ciddiyyeten çok uzaktır. Bu kodlama birçok ilde verilen ehliyetlerde farklı olarak uygulanıp mağduriyet yaratmakta, bu madde ile sağırın bisiklet kullanımını bile engellemektedir. Otomatik vites seçime bağlı olmalıdır.

Aynı şekilde 42.01, 42.03, ve 42.05 ve 42.06 maddelerindeki özel dikiz aynaları tamamıyla gereksizdir, son 10-15 yılda yapılan bütün modern araçlar park, mesafe sensörleri ve mükemmel görüş sağlayan, içeriden ayar ve kontrol edilebilir ayna ve görüntüleme sistemleri ile donatılmıştır. Bu şartları taşımayan, otomobilini 30 yıl boyunca kullanıp hiç kaza yapmayan sağır arkadaşımız mecburen arabasını satmıştır.

İlaveten “50 Sadece Plaka/şasi numaralı aracı kullanabilir” maddesi bireyi tek araca mahkûm ederek, ailesinin arabasını veya kiralık ya da işyerinin ona kendi kullanımını amacıyla tahsis ettiği otomobili kullanmasını engellemektedir.

“102 Ticari araç, resmi araç, ambulans kullanamaz” ibaresi resmi araç hariç tutularak uygun olmakla birlikte “acil durum hariç” ibaresi eklenmelidir. Sağırılar çalıştıkları resmî kurumların araçlarını kullanmaktadır.

Uygun gördüğünüz takdirde konfederasyonumuz temsilcileri ve uzmanlarımızın katılımıyla bu konu ile ilgili bir çalıştay yapılması hususunu takdirlerinize arz ediyoruz.

Daha fazla sağır ve işitme engellinin mağduriyetini önleme amacıyla sunduğumuz konular ile ilgili olarak temsilcilerimize bir randevu vererek ön hazırlık ve müzakere yapmamıza olanak sağlamanızı önemle talep ediyoruz.

Türkiye Sağırılar Konfederasyonu Başkanı
Orkun UTSUKARCI

